

JAKÉ ZMĚNY MŮŽE PŘINÉST NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA?

Ministerstvo školství v březnu 2023 předložilo vládě k projednání návrh novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). V rámci návrhu novely zákona naše organizace oceňuje zejména záměr podpory provázejících učitelů. Tato podpora představuje klíčový předpoklad pro naplnění cílů probíhající reformy přípravy učitelů, konkrétně zajištění kvality studijních praxí budoucích učitelů, a cílů Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

Přehled všech navrhovaných změn naleznete v následujících odstavcích.

1. UKOTVENÍ PODPORY KVALITY PRAXÍ A PROVÁZEJÍCÍCH UČITELŮ

Plánované změny navazují na návrh ukotvení pozice provázejícího učitele v projednávané novele zákona o pedagogických pracovnících ([sněmovní tisk 289](#)) a přinášejí provázejícím učitelům konkrétní parametry podpory. Navrhovaná podpora má mít zásadní vliv na kvalitu praxí budoucích učitelů v souladu s probíhající reformou přípravy učitelů.

V současné době vykonávají žáci a studenti praxe pod vedením provázejících učitelů v rámci jejich výuky na MŠ, ZŠ, SŠ. Provázející učitelé, kteří praxe vedou, neprocházejí žádným vstupním vzděláváním, nemají žádnou systematickou podporu ze strany školy, ani instituce (typicky fakulty) připravující učitele, nejsou za svou důležitou roli adekvátně odměněni a pro přípravu a reflexi praxí nemají vyhrazený čas. Ty proto probíhají různorodě, obecně v nedostatečné kvalitě.

Navrhované změny mají vést k tomu, že **provázející učitelé budou vykonávat specializovanou činnost** spočívající v mentorské podpoře při praxi žáků a studentů oborů a studijních programů v oblasti učitelství v MŠ, ZŠ, SŠ (případně účastníků doplňujícího pedagogického studia). **Podmínkou je dohoda mezi institucí připravující učitele a školou, ve které bude praxe vykonávána.** Za výkon své specializované činnosti při splnění podmínek v plánované novele vyhlášky č. 317/2005 Sb., tj. ve stanoveném minimálním rozsahu 60 hodin za školní rok a při absolvování specializačního studia, bude provázející učitel **odměněn příplatkem dle § 133 zákoníku práce (ve výši 1000 až 2000 Kč měsíčně).** **Výdaje** na specializační příplatky pro provázející učitele a související administrativu **budou škole poukázány pomocí nového normativu.** Předpokládá se i novela nařízení vlády č. 75/2005 Sb., která stanoví snížený rozsah přímé ped. činnosti při výkonu této specializované činnosti ve větším rozsahu. Výkon role provázejícího učitele se tak bude odehrávat v rámci úvazku učitele na jeho škole jako součást jeho nepřímé pedagogické činnosti.

Účinnost změn týkajících se pedagogických praxí se navrhuje k 1. lednu 2026, jejich zavedení do systému bude v první fázi realizováno formou pokusného ověřování od září 2023.

2. INSTITUCIONALIZACE ASISTENTŮ PEDAGOGA

Cílem nové právní úpravy je **ukotvení pozice asistenta pedagoga jako standardní podpůrné pedagogické profese** v ZŠ (s výjimkou přípravných tříd) a školních družinách. Touto systémovou změnou má dojít mj. k větší stabilitě a předvídatelnosti při využití personální podpory asistentem pedagoga, zkvalitnění inkluzivního prostředí i účelnějšímu a efektivnějšímu využití finančních prostředků státního rozpočtu.

Aktuálně je financování asistentů pedagoga v (běžných třídách) ZŠ a školních družinách řešeno prostřednictvím podpůrných opatření poskytovaných konkrétním žákům/účastníkům na základě doporučení školského poradenského zařízení. Přestože asistent pedagoga poskytuje podporu učiteli/vychovateli dané třídy či oddělení při vzdělávání všech žáků/účastníků podle aktuální potřeby, doporučován může být jen konkrétním žákům/účastníkům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Návrh stanoví, že **škole a školní družině bude právními předpisy stanoven maximální počet hodin (skutečně realizované) pedagogické práce zabezpečované asistentem pedagoga financovaný ze státního rozpočtu (PHAMax) k využití, a to v návaznosti na definované věcné parametry** - (v případě školy) počet běžných tříd a jejich průměrná naplněnost, počet tříd 1. – 3. ročníků a počet žáků se třetím a vyšším stupněm podpůrných opatření. Školy, které mají ve třídách dle vyhlášky č. 48/2005 Sb. průměrně méně žáků, budou mít nárok na financování úvazku asistenta pedagoga podle počtu žáků se třetím a vyšším stupněm podpůrných opatření (ostatní parametry nebudou u těchto škol využity). Zároveň **bude řediteli školy stanovena zákonná povinnost podpory asistenta pedagoga využívat, pokud to k naplnění vzdělávacích potřeb žáků se SVP bude nezbytné**. V soukromých a církevních ZŠ a školních družinách bude pro žáky/účastníky se SVP na základě srovnatelnosti výdajů stanoven příplatek. V návaznosti na tuto změnu již **nebude v ZŠ (s výjimkou přípravné třídy) či školní družině možné asistenta pedagoga doporučit jako individuální podpůrné opatření konkrétnímu žákovi**.

3. ÚPRAVA PODMÍNEK PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ ZE ZAHRANIČNÍ DO STŘEDNÍHO A VYŠŠÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Významnou změnu představuje úprava, která **rozšiřuje okruh uchazečů, kteří studovali v zahraničí, na které se bude vztahovat úleva při přijímacím řízení ke vzdělávání ve středních a vyšších odborných školách. Na prominutí přijímací zkoušky z českého jazyka (jednotné i školní), budou mít nárok všichni uchazeči (u všech částí zkoušky), kteří se vzdělávali alespoň 2 roky během 4 posledních let, včetně roku konání příslušné zkoušky, ve škole mimo území ČR**. Navrhovaná změna je příznivější pro osoby, které se sice převážnou část plnění povinné školní docházky („PŠD“) vzdělávaly ve škole nezařazené ve školském rejstříku a v jiném jazyce než českém, ale např. teprve v předposledním nebo posledním roce plnění PŠD nastoupily do české školy. Jejich znalost češtiny je značně omezena a nemožnost prominutí přijímací zkoušky z ČJ podle stávajícího znění ustanovení je vnímána jako diskriminační. Aktuálně je stanoveno, že na prominutí přijímací zkoušky z ČJ mají nárok osoby, které získaly předchozí vzdělání ve škole mimo území ČR, pokud si o to požádají – znalost ČJ se v těchto případech ověřuje rozhovorem. **Současná úprava vede tedy k situacím, kdy žáci, kteří v ČR studují například jen druhé pololetí 9. ročníku, na tuto možnost již nedosáhnou. Nově tedy nárok na prominutí zkoušky budou mít například uchazeči, kteří se v zahraničí vzdělávali od 6. do 7. ročníku a v českém jazyce potom v 8. a 9. ročníku**. Nárok

na prominutí zkoušky bude ověřován předložením příslušných zahraničních vysvědčení, což bude specifikováno prováděcím právním předpisem.

Do přihlášky ke vzdělání ve SŠ bude doplněn údaj se žádostí o prominutí přijímací zkoušky z ČJL. Pokud uchazeč údaj zaškrtně a zároveň doloží k přihlášce příslušná vysvědčení, bude mít automaticky nárok na prominutí zkoušky. Řediteli školy se stanoví povinnost určit náhradní způsob hodnocení těmito uchazečům. Zároveň se snahou o snížení administrace prováděcí právní předpis **automaticky stanoví u těchto uchazečů nárok u písemné přijímací zkoušky (jednotné i případně školní) z matematiky na navýšení času o 25 % a poskytnutí překladového slovníku.** Toto podpůrné opatření bude poskytnuto bez nutnosti doporučení školského poradenského zařízení.

4. ÚPRAVA PODMÍNEK PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ V OBORU VZDĚLÁNÍ GYMNÁZIUM SE SPORTOVNÍ PŘÍPRAVOU („GSP“)

Návrh zahrnuje úpravy podmínek přijímacího řízení u oboru vzdělání Gymnázium se sportovní přípravou („GSP“), který je jediným oborem vzdělávací soustavy s povinností konat jak talentovou zkoušku, tak jednotnou zkoušku.

Jednou ze změn je, že se stanoví zmocnění pro MŠMT, aby upravilo (vyhláškou č. 353/2016 Sb.) **problematiku místa konání jednotné zkoušky v případě, že se uchazeč hlásí jak na GSP, tak na jiný maturitní obor vzdělání. Primárně by tak měl uchazeč nově konat jednotnou zkoušku na střední škole s oborem vzdělání s maturitní zkouškou bez stanovené talentové zkoušky.**

Současná právní úprava totiž stanoví, že jednotnou zkoušku konají uchazeči o obor vzdělání GSP vždy primárně na GSP, bez ohledu na to, zda uchazeč vykonal talentovou zkoušku úspěšně, a tedy může či nemůže být na tento obor v dané škole přijat. To vyžaduje úpravu, neboť v praxi nastává velké množství variant, kam uchazeč podává přihlášku do středního vzdělávání, tedy velké množství variant, kde bude následně konat jednotnou zkoušku. Termín pro podávání přihlášek je shodný s ostatními obory vzdělání s talentovou zkouškou, ovšem rozhodnutí o přijetí závisí na termínu zpřístupnění výsledků jednotné zkoušky. Je proto vnímáno jako **nepřiměřeně zatěžující, aby uchazeči museli konat jednotnou zkoušku na GSP, kde ani v přijímacím řízení často nechtějí pokračovat.** Zároveň to způsobuje organizační problémy v případě, že škola bez talentové zkoušky pořádá v den jednotné zkoušky i školní část přijímacího řízení. Tyto školy jsou navíc také zpravidla lépe místně dostupné.

Další zásadní změnou je, že dochází ke **sjednocení podávání přihlášek do oboru vzdělání GSP s maturitními obory vzdělání bez talentové zkoušky, resp. obory středního vzdělání standardními (gymnázia, střední odborné školy atp.).** Důvodem je skutečnost, že u oboru vzdělání GSP jako u jediného oboru vzdělání s talentovou zkouškou je jeho součástí jednotná přijímací zkouška a **současné nastavení procesu přijímacího řízení je neopodstatněně zdouhavé (téměř 6 měsíců) jak pro uchazeče, tak pro školy.** Vykonání talentové zkoušky bude realizováno v období mezi podáním přihlášek a konáním jednotné přijímací zkoušky.

5. DALŠÍ ZMĚNY V PŘIJÍMACÍM ŘÍZENÍ DO STŘEDNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- a. Doplnuje se právo zadávajícího učitele vyloučit z konání přijímací zkoušky na SŠ uchazeče, který vážně nebo opakovaně narušuje průběh zkoušky. Obdobná úprava zatím u přijímacího řízení, na rozdíl od maturitních zkoušek, chybí. Důvodem doplnění je vzrůstající počet uchazečů, kteří svým chováním při přijímacích zkouškách narušují zkušební prostředí pro uchazeče ostatní či opisují.
- b. Rozšíření možnosti uzpůsobení podmínek pro konání přijímací zkoušky SŠ na základě doporučení školského poradenského zařízení u uchazečů s SVP o školní přijímací zkoušku (vedle stávající „jednotné zkoušky“).
- c. Zkracuje se termín, do kdy musí MŠMT zveřejnit termíny jednotné přijímací zkoušky na SŠ. Jedná se o vstřícný krok ke školám i uchazečům a jejich zákonným zástupcům, neboť termíny budou známy již se začátkem školního roku, kdy se třídní schůzky posledních ročníků ZŠ konají obvykle již v průběhu září.
- d. Stanoví se, že lhůta pro omluvu u přijímací zkoušky na SŠ nově trvá 3 pracovní dny. Dosud trvala 3 kalendářní dny, lhůta se tedy prodlužuje.
- e. Upravuje se termín podání přihlášky ke střednímu vzdělávání, aby mohl být lépe zajištěn veškerý administrativní proces ve školách spojený s procesem přijímacího řízení (dosavadní datum 1. března nahrazuje 25. února).
- f. Změna, která upřesňuje, že výsledek jednotné přijímací zkoušky na SŠ poskytuje Ministerstvo nebo jím zřízená a pověřená právnická osoba všem školám, kam se uchazeč hlásí, a stanovuje termín pro zpřístupnění hodnocení uchazečů v náhradním termínu. Dále se stanovuje možnost stanovit hranici úspěšnosti kromě jednotlivých zkoušek i za celkové hodnocení.
- g. Stanovuje se povinnost řediteli školy u prvního a posledního uchazeče zveřejnit v anonymizované podobě jak celkové hodnocení, tak i hodnocení za každé dílčí kritérium přijímacího řízení, a to ve všech kolech přijímací řízení na SŠ a po dobu do 25. února dalšího kalendářního roku. Jedná se o poskytnutí rozsáhlejších informací pro uchazeče v přijímacím řízení v dalším roce.
- h. Jednoznačně se stanovuje, že termín pro odevzdání přihlášky pro další kolo přijímacího řízení na SŠ může skončit nejdříve 7 dní od vyhlášení výsledků předchozího kola přijímacího řízení. Vyhlásit další kolo může ředitel školy bezprostředně, termín pro odevzdání přihlášek však musí splnit výše uvedené podmínky. V návaznosti na to se z důvodu možnosti dodržet termíny zkracuje lhůta pro zaslání pozvánky ke školní přijímací zkoušce v dalších kolech přijímacího řízení, ze 7 pracovních dnů na 7 dnů kalendářních.
- i. Rozšiřuje se možnost zpětvzetí zápisového lístku. Reaguje se tím na případy, kdy uchazeči jsou přijatí na SŠ své první volby až v náhradním termínu, a z důvodů obav z nepřijetí již podali pro jistotu zápisový lístek na školu, do které byli přijatí v řádném termínu, která však není jejich nejpreferovanější. Zpětvzetí se rozšiřuje také na případy, kdy je uchazeč přijat do GSP a zápisový lístek odevzdal již dříve do jiného oboru vzdělání s talentovými zkouškami.
- j. Terminologické zpřesnění výstupů školského poradenského zařízení.

6. ZRUŠENÍ ZMOCNĚNÍ K VYDÁNÍ VYHLÁŠKY, KTERÁ STANOVUJE PODMÍNKY ORGANIZACE A FINANCOVÁNÍ SOUTĚŽÍ A PŘEHLÍDEK V ZÁJMOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ A ZAKOTVENÍ OBECNÉ PODMÍNKY O JEJICH PODPOŘE

Navrhuje se zrušení zmocnění k vydání vyhlášky a zrušení samotné vyhlášky č. 55/2005 Sb., o podmínkách organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání. Vkládá se zmínka o podpoře soutěží a přehlídek v obecné rovině. Soutěže a přehlídky jsou z důvodu různorodosti a množství organizovány mnoha organizátory, přičemž na mnohé se tato vyhláška č. 55/2005 Sb. nevztahuje. Jejich množství a různorodost také neumožňují určit jednotné podmínky jejich organizace a financování. Tato vyhláška se proto v praxi neosvědčila, pro organizátory soutěží a přehlídek mimo zájmové vzdělávání je matoucí a v posledních letech nebyla pro svou neaktuálnost využívána ani v zájmovém vzdělávání. Veškeré podmínky spojené s organizací a financováním soutěží a přehlídek, které jsou ve vyhlášce uvedeny, lze řešit dotační výzvou, která umožňuje flexibilněji reagovat na případné změny podmínek při organizaci a financování soutěží a přehlídek.

Cílem navrhované úpravy je sjednocení podmínek organizace a financování soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání i mimo zájmové vzdělávání, které budou respektovat aktuální podmínky organizace a financování soutěží a přehlídek.

7. POVOLENÍ OBSLUHOVAT ŘETĚZOVOU PILU POD PŘÍMÝM DOHLEDEM

Do školského zákona se navrhuje doplnit ustanovení, na základě kterého se zajistí, aby při praktickém vyučování žáci mohli vykonávat práce s řetězovou pilou, což současný právní stav zakazuje. Touto úpravou bude umožněno žákům příslušných oborů vzdělání získání všech kompetencí stanovených příslušnými rámcovými vzdělávacími programy. Žáci při praktickém vyučování budou vykonávat pracovní činnosti s řetězovou pilou pod přímým dohledem osoby s odbornou způsobilostí - instruktora, nebo učitele. Tato osoba musí být vždy přítomna v prostoru, ve kterém žáci pracují s řetězovou pilou.

8. POVOLENÍ ČINNOSTÍ NA ELEKTRICKÉM ZAŘÍZENÍ A V JEHO BLÍZKOSTI POD PŘÍMÝM DOHLEDEM

Navrhuje se, aby žáci středních škol mladší 18 let mohli, za stanovených podmínek, v rámci teoretického i praktického vyučování konat činnosti na elektrickém zařízení a v jeho blízkosti. Provádění těchto činností je dosud pro tyto žáky zakázané. Stejně jako v předchozím bodě musí být činnosti vykonávány pod přímým dohledem instruktora na pracovišti, kde žáci vykonávají praktické vyučování, nebo učitele.

9. POVINNOST ZVEŘEJŇOVAT ZPŮSOBEM UMOŽŇUJÍCÍM DÁLKOVÝ PŘÍSTUP

Nově návrh stanovuje:

- povinnost ředitele školy nebo školského zařízení **zveřejnit školní vzdělávací program způsobem umožňujícím dálkový přístup** (nikoliv jako doposud na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení)
- povinnost ředitele vyšší odborné školy **zveřejnit způsobem umožňujícím dálkový přístup seznam akreditovaných vzdělávacích programů**, včetně profilu absolventa, formy a délky vzdělávání (nikoliv jako doposud na přístupném místě ve škole)
- povinnost ředitele školy (ZŠ, SŠ, VOŠ) **zveřejňovat výroční zprávu vždy způsobem umožňujícím dálkový přístup** (nikoliv jako doposud na přístupném místě ve škole)
- povinnost ředitele **zveřejnit školní řád nebo vnitřní řád způsobem umožňujícím dálkový přístup**, nejen na přístupném místě ve škole
- povinnost ředitele **zveřejňovat informace k zápisu do ZŠ způsobem umožňujícím dálkový přístup**, nejen způsobem v místě obvyklým
- povinnost ředitele VOŠ **zveřejňovat informace k přijímacímu řízení také způsobem umožňujícím dálkový přístup**, nejen na přístupném místě ve škole

10. STANOVENÍ SPÁDOVÝCH OBVODŮ MATEŘSKÝCH A ZÁKLADNÍCH ŠKOL PROSTŘEDNICTVÍM ELEKTRONICKÉHO ZÁPISU

Návrh nově vytváří spádové obvody MŠ a ZŠ pro plnění povinné školní docházky prostřednictvím elektronického zápisu v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí („RÚIAN“), který provozuje Český úřad zeměměřičský a katastrální („ČÚZK“). Obce jsou nyní povinny stanovovat spádové obvody škol prostřednictvím vydávání obecně závazných vyhlášek. Jde o administrativně složitý postup, který dále způsobuje absenci aktuálních údajů a vysoké náklady spojené s jejich (tzv. „ručním“) zpracováním. Současná úprava neumožňuje efektivní práci s daty o spádových obvodech a vytváří vysokou administrativní zátěž na straně obcí. Změna má tedy významně přispět k digitalizaci agend a snížení administrativy na straně obcí. Zároveň má toto opatření znamenat zásadní podporu pro řízení vzdělávací soustavy v kontextu snižování nerovností ve vzdělávání, neboť bude možné jednoduše sledovat vymezení spádových obvodů v příslušných územích, aniž by bylo třeba ručně vyhledávat vyhlášky a případně jejich aktualizace.

11. DALŠÍ ZMĚNY V OBLASTI VYŠŠÍHO ODBORNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Nově se umožňuje přijímání k vyššímu odbornému vzdělávání mimo rámec příslušného kola přijímacího řízení a zařazení uchazeče do probíhajícího prvního ročníku. Toto opatření se vztahuje na uchazeče, který je studentem bakalářského studijního programu nebo magisterského studijního programu nenavazujícího na bakalářský studijní program nebo který v době daného probíhajícího prvního ročníku studium takového programu ukončil jinak než řádně. Zůstává přitom zachováno, že je i nadále

v kompetenci ředitele školy, zda výše uvedeného uchazeče o studium do prvního ročníku přijme. V rámci přijímacího řízení ředitel školy i nadále bude posuzovat doklady uchazeče o předchozím vzdělávání, včetně vysokoškolského vzdělávání a může stanovit jako podmínku přijetí i vykonání zkoušky. V tom případě určí její obsah, termín, formu a kritéria hodnocení v souladu s akreditovaným vzdělávacím programem příslušného oboru vzdělání. **Zároveň se zakotvuje možnost uznání zkoušek absolutoria z VOŠ na VOŠ jiné. Opatření mají zvýšit propustnost vysokého a vyššího odborného školství, ale i vzájemně studia jednotlivých VOŠ.**

Dochází také ke snížení počtu členů zkušební komise absolutoria na šest (ze současných osmi). Členy komise již nebudou vedoucí absolventské práce a oponent absolventské práce, jejichž účast při konání obhajoby se mnohdy ukázala, s ohledem na odevzdávané posudky s vlastním hodnocením před konáním vlastní obhajoby, jako nadbytečná. Pro případy, kdy je účast v komisi vedoucího absolventské práce a oponenta práce potřebná, nebo o ni projeví zájem, může ředitel školy rozhodnout o jejich účasti a jmenovat je za další členy zkušební komise.

Řediteli školy se nově ukládá povinnost jmenovat vedoucího absolventské práce a oponenta, kteří zpracují posudky k absolventské práci, jejichž součástí je návrh jejího hodnocení.

Jasně se také stanoví, že výkaz o studiu na VOŠ může být veden v listinné nebo v elektronické podobě.

12. ZMĚNY TÝKAJÍCÍ SE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Jednoznačně se stanoví podmínky, které musí splnit cizinci a osoby pobývající dlouhodobě v zahraničí, aby měli nárok na úlevu u maturitní zkoušky. **Pro úlevu u maturitní zkoušky obecně platí pravidlo 2 let v zahraničí z posledních 8,** přičemž rok, kdy daná osoba podává přihlášku, se do těchto let započítává. **Tato úleva se týká všech dílčích zkoušek z českého jazyka a literatury** (nikoliv pouze společné části maturitní zkoušky).

Doplňuje se, že **jako zkušební předmět společné části maturitní zkoušky v případě cizího jazyka si může žák zvolit pouze takový cizí jazyk, z nabídky stanovené prováděcím právním předpisem, který je vyučován „podle školního vzdělávacího programu“** ve škole, jíž je žákem. Podle stávající právní úpravy bylo možné konat zkoušku z cizího jazyka, který byl vyučován ve škole (dle jakéhokoliv rámcového i školního vzdělávacího programu). Poté, co byly písemná práce a ústní zkouška přesunuty do profilové části, je nutné provést tuto úpravu, neboť profilace maturitní zkoušky s sebou nese nutnost vazby na odborná témata a slovní zásobu daného oboru.

13. ZŘIZOVÁNÍ MŠ A ŠKOLNÍCH JÍDELEN TAKÉ JAKO ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU

Navrhuje se, aby **mateřské školy a školní jídelny** (stejně jako lesní MŠ a výdejny lesní MŠ) **mohly zřizovat jiná ministerstva nejen jako státní příspěvkové organizace, ale rovněž jako organizační složky státu**. Důvodem je skutečnost, že zřízení státní příspěvkové organizace je z personálního a logistického hlediska vysoce neefektivní. Naopak efektivnější je zřizování ve formě organizační složky státu, s čímž již některá jiná ministerstva mají zkušenosti. S touto změnou souvisí změny v bodě 23. tohoto shrnutí.

14. ÚPRAVY POSTUPU REVIZÍ DOPORUČENÍ ŠKOLSKÉHO PORADENSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Nově může revizi provést také revizní pracoviště z moci úřední, nepotřebuje k revizi **podnět**. Dále se doplňuje pravomoc revizního pracoviště vůči školskému poradenskému zařízení (ŠPZ) - **stanoví se, že škola a školské poradenské zařízení poskytne reviznímu pracovišti při provádění revize součinnost**. Současně se doplňuje, že **uplynutím lhůty stanovené k nápravě končí platnost původního doporučení**. Toto opatření má za cíl motivovat ŠPZ k vydání nové zprávy a doporučení.

15. ZMĚNY V OBLASTI VÝCHOVNÝCH OPATŘENÍ

Nově se stanovuje možnost, aby výchovná opatření (pochvaly, ocenění, kázeňská opatření) mohli udělovat i jiní pedagogičtí pracovníci než **pouze ředitel nebo třídní učitel**. Bližší podmínky, koho a jakým způsobem může ředitel pověřit, **stanoví ministerstvo školství vyhláškou**. Dále dochází k úpravě, která stanoví, že **ředitel školy (nikoliv i ředitel školského zařízení) zahájí řízení, nikoliv rozhodne (jako doposud), o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl**. Nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy je provinění klasifikováno jako trestný čin.

16. MOŽNOST ZŘIZOVAT FIREMNÍ TŘÍDY V RÁMCI „BĚŽNÝCH PRACOVIŠŤ“

Navrhuje se **umožnit zřizovat i firemní třídy v rámci „běžných“ pracovišť, aniž by se muselo vždy nutně jednat o odloučené pracoviště**. Pod pojmem třídy bude zahrnuto i odloučené pracoviště (které se ze tříd skládá).

17. ZMĚNY V OBLASTI ODKLADU POVINNÉ ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Ruší se povinnost základní školy informovat zákonného zástupce o možnosti odkladu povinné školní docházky z důvodu zastaralosti úpravy. Nyní má zákonný zástupce žádat o odklad v době zápisu, a tedy informování ve stejné době již neplní svůj účel. Nadto se dítě (ani zákonný zástupce) nemusí k zápisu do ZŠ osobně dostavit. O možnosti odkladu typicky průběžně informuje zákonného zástupce mateřská škola. Pro zákonného zástupce nicméně jde o důležitou informaci, u které je podstatné, aby se ji včas dozvěděli. Z toho důvodu **se nově stanovuje, že o odkladu povinné školní docházky informuje ředitel mateřské školy. K tomu se stanoví lhůta do konce prvního pololetí školního roku před nástupem dítěte k povinné školní docházce.**

Dále se doplňuje povinnost ředitele školy, která není spádovou školou dítěte, oznámit vydání rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky bez zbytečného odkladu řediteli spádové školy. Ředitel spádové ZŠ dostává od zřizovatele seznam dětí s místem trvalého pobytu v obci. Pokud dítě žádá o udělení odkladu v jiné než spádové škole, ředitel spádové školy se o tomto nedozví (na rozdíl od zapsání dítěte, které se oznamuje řediteli spádové školy). Doplnované ustanovení má zamezit zbytečnému vyhledávání nepřihlášených dětí a zjišťování důvodů.

18. UKONČENÍ INDIVIDUÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ I PO 1. POLOLETÍ

Navrhuje se, že ředitel školy ukončí individuální vzdělávání i v případě, že žák neprospěl v 1. pololetí. Pokud se žákovi v individuálním vzdělávání nedaří, není důvod čekat až na konec 2. pololetí.

19. ODSTRANĚNÍ MOŽNOSTI ZŘÍZENÍ ŠKOLSKÉ PRÁVNICKÉ OSOBY SPOLEČNĚ NĚKOLIKA VEŘEJNÝMI ZŘIZOVATELI

Vypouští se právní úprava, která není v praxi využívána a ani se neočekává v budoucnu její využití. **Spojení různých dvou veřejných zřizovatelů** (ministerstvo, kraj, obec nebo svazek obcí) **totiž vyvolává tolik právních a praktických problémů**, často v podstatě neřešitelných (zejména na úrovni rozpočtové legislativy), **že není fakticky možné takovou školu zřídit.**

20. ZMĚNY VE VĚCECH ŠKOLSKÉHO REJSTŘÍKU

Návrh novely doplňuje ustanovení týkající se údajů a dokladů, které jsou obsahem žádosti o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku, a to o pravidlo, že doklad osvědčující zřízení nebo založení právnické osoby (typicky zakladatelské právní jednání), která bude vykonávat činnost školy nebo školského zařízení, **se dokládá pouze v případě, pokud právnická osoba dosud nevznikla** (typicky nebyla zapsána do veřejného rejstříku). Pokud již právnická osoba vznikla, není opodstatněné dokládat její založení.

Staví se najisto, že účastníkem řízení ve věcech rejstříku škol a školských zařízení je vždy daná právnická osoba (nejde-li o příspěvkovou organizaci ani školskou právnickou osobu). Jde-li o příspěvkovou organizaci nebo školskou právnickou osobu, je účastníkem řízení jak daná právnická osoba, tak zároveň i její zřizovatel. Uvedené platí jak v řízeních na žádost, tak i v řízeních z moci úřední. Jde o taxativní výčet. Žádné jiné osoby účastníky řízení nejsou.

Obdobně se staví najisto, že účastníkem řízení ve věcech rejstříku školských právnických osob je vždy daná školská právnická osoba a její zřizovatel. V případě zápisu, změny nebo výmazu osob, které se zapisují do rejstříku v rámci zápisu školské právnické osoby, jsou účastníky řízení také tyto osoby.

V návaznosti na změnu v bodě 13. se doplňuje nové ustanovení, které výslovně upravuje údaje dokládané při zápisu organizační složky státu do rejstříku a vedené o ní. Organizační složka státu není právnická osoba, a proto údaje týkající se právnické osoby se na ni vztahují pouze přiměřeně.

21. ZRUŠENÍ ZMOCNĚNÍ MINISTERSTVA KE STANOVENÍ MINIMÁLNÍHO PERSONÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ K ZAJIŠTĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ŠKOLSKÝCH SLUŽEB

Zmocnění ke stanovení minimálního personálního zabezpečení k zajištění vzdělávání a školských služeb pro určení výše příslušných krajských normativů se ruší z důvodu nadbytečnosti, jelikož se v praxi neosvědčilo a ani do budoucna se praktická využitelnost nepředpokládá. Zaměstnanost ve školách a školských zařízeních a financování jednotlivých pozic ze státního rozpočtu jsou dostatečně regulovány ostatními právními nástroji.

22. OBECNĚJŠÍ VYMEZENÍ ORGANIZACE PLNÍCÍ ÚKOLY V OBLASTI PŘIJÍMÁNÍ, UKONČOVÁNÍ A OVĚŘOVÁNÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Výlučné uvedení jen jedné konkrétní státní příspěvkové organizace (CERMAT), která je přímo zřízená za účelem zajištění konání jednotných přijímacích zkoušek a didaktických testů společné části maturitní zkoušky, je nahrazováno obecnějším vymezením pověřené státní příspěvkové organizace, která bude plnit úkoly v oblasti přijímání, ukončování a ověřování výsledků vzdělávání.

23. ÚPRAVA USTANOVENÍ TÝKAJÍCÍCH SE DALŠÍCH MINISTERSTEV

V souvislosti se změnou v bodě 13. tohoto shrnutí dochází k úpravám ustanovení týkajících se Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva zahraničních věcí. V odstavci 8 příslušného ustanovení §172 se stanovené

výjimky nevztahují na mateřské školy zřízené jako organizační složky. Proto se **výslovně upřesňuje, že tyto výjimky se vztahují pouze na školy zřízené podle odstavců 1 až 3, tj. školy vojenské, policejní, pro požární ochranu a vězeňství. Dále se doplňuje chybějící upřesnění, že jde pouze o ta školská zařízení, která slouží těmto školám, obdobně jako v odstavcích 1 a 3. Ve větě poslední odst. 8 se doplňují chybějící školská zařízení.** Změna v bodě 13. se promítá také v § 35 zákona o pedagogických pracovnících tak, že na mateřské školy, přestože mohou být nově být zřizovány dalšími ministerstvy, se z hlediska poměru pedagogických pracovníků vztahuje zákoník práce a zákon o pedagogických pracovnících (např. požadavky na kvalifikaci ředitele), nikoliv zvláštní ustanovení § 35.

24. ZMĚNY V OBSAHU INSPEKČNÍ ZPRÁVY

Inspekční zpráva České školní inspekce má nově obsahovat pouze jména přizvaných osob, nikoliv jejich podpisy. Sjednocuje se tak úprava s kontrolním řádem. Zároveň se ruší povinnost ředitele školy nebo školského zařízení potvrdit projednání a převzetí inspekční zprávy svým podpisem, a to z důvodu současného zasílání inspekční zprávy do datové schránky, díky které je okamžik doručení zřejmý.

Autorka publikace: JUDr. Anna Francová

Název publikace: Jaké změny může přinést novela školského zákona?

Vydal v dubnu 2023 Učitel naživo, z. ú., Praha

